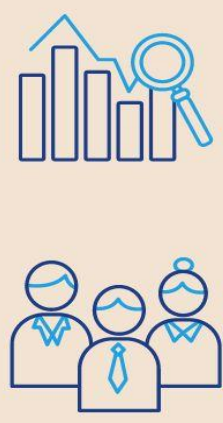
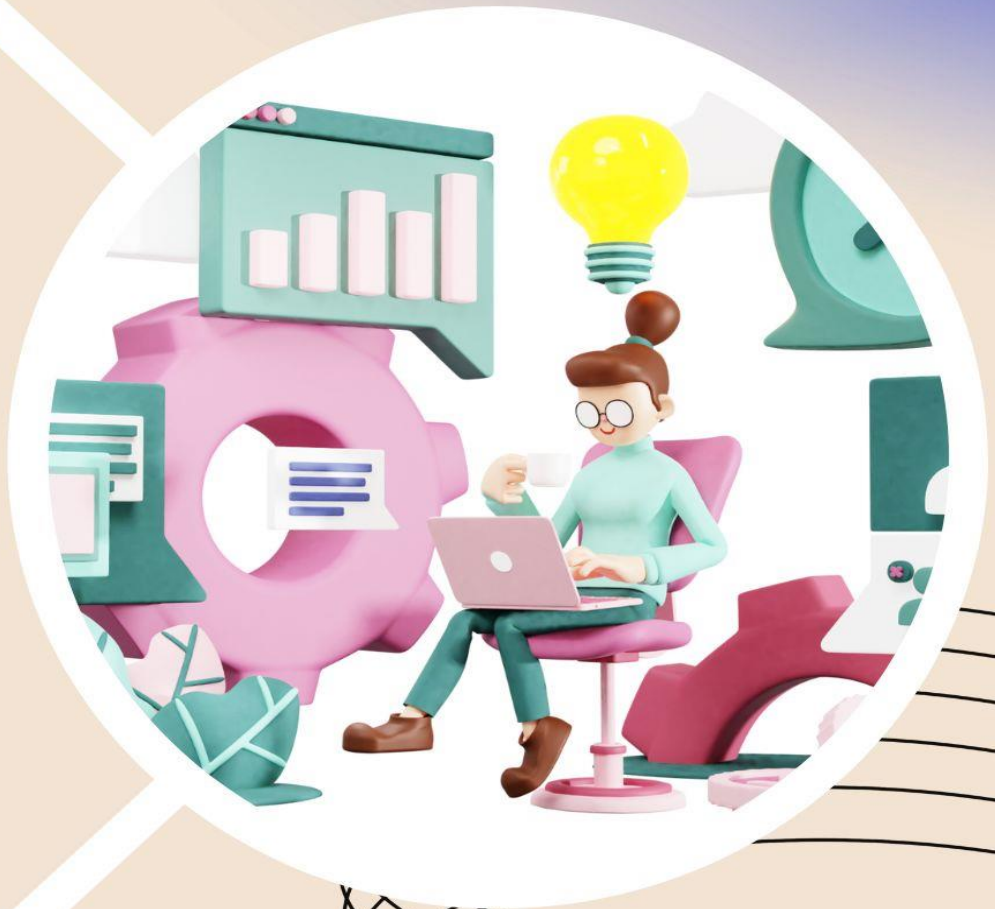


# แนวปฏิบัติที่ดี การจัดการความรู้ 2566

## ด้านการวิจัย

### หัวข้อเรื่อง

เทคนิคการกำหนดหัวข้อวิจัย  
เพื่อให้ได้ใจเจ้าของทุน



## คำนำ

แนวปฏิบัติที่ดีของ “เทคนิคการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อให้ได้ใจเจ้าของทุน” ฉบับนี้เกิดขึ้นภายใต้บริบทการจัดการความรู้ (Knowledge Management - KM) ของคณะนิติศาสตร์ ปีการศึกษา 2566 ในรูปแบบกิจกรรม การจัดการประชุมกลุ่มของพี่ KM TEAM ด้านการวิจัย เพื่อผลิตแนวปฏิบัติที่ดี และการจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้สู่น้อง โดยวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำและถ่ายทอดทักษะ ประสบการณ์ของคณาจารย์รุ่นพี่สำหรับคณาจารย์รุ่นน้อง อันเป็นการรวบรวมความรู้ในการดำเนินการวิจัย ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อพัฒนางานด้านวิชาการให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด

ทั้งนี้ แนวปฏิบัติฉบับนี้จะไม่คุ้มครองประโยชน์อันใดเลย หากคงอยู่ในคลังความรู้โดยปราศจากการนำมาใช้ พี่ KM TEAM ด้านการวิจัย จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะมีการนำความรู้เหล่านี้ไปเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อวิจัยได้อย่างเป็นรูปธรรม

KM TEAM ด้านการวิจัย

## คณะกรรมการจัดการความรู้ (KM Team) ด้านการวิจัย

๑. ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี วงษ์วิจิต	หัวหน้า KM Team
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.ปวิศร เลิศธรรมเทวี	รองหัวหน้า KM Team
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณค์	KM Team
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา โชติมานนท์	KM Team
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สุนนะเศรษฐกุล	KM Team
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนันภรณ์ บุญเกิดทรัพย์	KM Team
๗. อาจารย์ธนะชาติ ปาליยะเวทย์	KM Team
๘. อาจารย์ ดร.พีรพงศ์ จงไพศาลสกุล	คุณลิขิต
๙. นางสาววีระยา จิตนารินทร์	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๐. นายกิตติคุณ อริยา	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๑. นางสาวณัฐจิตรา แสงอ่อน	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๒. นางมนฤดี แก้วโชติ	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๓. นางสาวจรรุวรรณ สุขเรืองรอง	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๔. นายวสันต์ บุญมาแย้ม	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๕. นางจุฬิพร แสงสุข	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๖. นางสาวรัชณี ดะนุติษฐ์	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๗. นายณศุท กรองแก้วอาริยะ	ผู้ช่วยคุณลิขิต
๑๘. นางสาวรัตน์ชา ใจอารีย์	เลขานุการ KM Team
๑๙. นางสาวชลลดา ถวายทรัพย์	ผู้ช่วยเลขานุการ KM Team
๒๐. นายดำรงพล ตั้งเจริญ	ผู้ช่วยเลขานุการ KM Team

## แนวปฏิบัติที่ดีการจัดการความรู้ ด้านการวิจัย

### หัวข้อเรื่อง เทคนิคการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อให้ได้ใจเจ้าของทุน

การกำหนดหัวข้อวิจัยที่สามารถดึงดูดใจเจ้าของทุนได้เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนักวิจัยทุกคน ภายใต้แนวปฏิบัติฉบับนี้ เราจะสำรวจเทคนิคและแนวทางต่าง ๆ ในการกำหนดหัวข้อวิจัยให้ตรงกับความต้องการของเจ้าของทุน ซึ่งเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการสร้างสรรค์งานวิจัยที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับ

การกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อให้ได้ใจเจ้าของทุนนั้นมีความซับซ้อนและต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อให้การกำหนดหัวข้อวิจัยมีประสิทธิภาพ โดยที่นักวิจัยควรต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการรู้จักเจ้าของทุน การประเมินความสามารถและความพร้อมของตนเอง ตลอดจนการมีความเข้าใจในบริบทและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย การเตรียมความพร้อมในด้านเหล่านี้จะช่วยให้ นักวิจัยสามารถกำหนดหัวข้อวิจัยที่น่าสนใจและตรงตามความต้องการของเจ้าของทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

#### 1. รู้จักเจ้าของทุน

##### 1.1 รู้กฎเกณฑ์และข้อกำหนดของเจ้าของทุน

ประเด็นแรกที่สำคัญ คือ นักวิจัยจะต้องรู้ว่าเจ้าของทุนวิจัยมีกฎกติกาอย่างไรในการให้ทุน ใน เช่น ธีม (Theme) หรือหัวข้อที่เจ้าของทุนให้ความสนใจ กล่าวคือ ควรต้องรู้ว่าศึกษาว่าเจ้าของทุนเค้าต้องการให้ทำเรื่องอะไร และ เจ้าของทุนตั้งกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์อย่างไรในการพิจารณาให้ทุน ซึ่งการเข้าใจในประเด็นเหล่านี้จะช่วยให้ นักวิจัยสามารถกำหนดหัวข้อวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของเจ้าของทุนได้

## 1.2 รู้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของเจ้าของทุน

ประเด็นที่สองที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน คือ การรู้จักวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเจ้าของทุน โดยนักวิจัยควรศึกษาถึงวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายที่เจ้าของทุนต้องการจะบรรลุ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดหัวข้อวิจัยมีความชัดเจนและตรงกับความต้องการของเจ้าของทุนมากขึ้น

## 1.3 รู้งบประมาณและข้อจำกัดทางการเงินของเจ้าของทุน

ประเด็นที่สาม คือ จะต้องรู้เรื่องงบประมาณ เพราะว่างบประมาณมีความสำคัญในการทำงานอย่างมาก ดังนั้น นักวิจัยควรทราบถึงงบประมาณที่เจ้าของทุนมีให้ รวมถึงข้อจำกัดทางการเงินที่อาจมีอยู่ เช่น วงเงินสูงสุดที่สามารถขอรับทุนได้ และการจัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ ของงานวิจัย

## 2. รู้จักตัวเอง

ประเด็นหัวข้อที่สอง คือ การรู้จักตัวเอง ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักตัวเอง และ การรู้ความสามารถตัวเอง ซึ่งเป็นหัวข้อที่สำคัญมากกว่าตัวเราเองสู้ไหวไหม ตัวเราที่จะขอทุนทำได้ไหม เราขอทุนเราพร้อมหรือยัง ไม่ใช่ว่าทำวิจัยโดยที่ตัวเรายังไม่มีความรู้อะไรเลย เราจำเป็นต้องทำแต่ใจเรารู้ที่จะทำหรือเปล่า ดังนั้น ใจเราต้องมั่นใจว่าเราจะทำได้หรือเปล่าโดยเราก็จะต้องมาดูเรื่องความสามารถของเราที่จะต้องหาเสริมเข้าไป ซึ่งความสามารถนั้นเราหาเพิ่มเติมได้ไม่ยาก อย่างเช่น การอบรม การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม การพูดคุยกัน

### 2.1 รู้ใจตัวเอง

การรู้จักตัวเองนั้น เป็นการประเมินความมุ่งมั่นและความพร้อมในการทำวิจัย ซึ่งนักวิจัยควรพิจารณาว่าตนเองมีความพร้อม และมีความตั้งใจในการทำงานวิจัยมากน้อยเพียงใด

- มีความมุ่งมั่นและตั้งใจ : อยากให้มองว่าใจของตัวเองจะต้องรักที่จะทำงาน

- มีความพร้อม : นอกจากการเตรียมใจตัวเราให้มีความมุ่งมั่นแล้ว ความพร้อมก็เป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกัน เช่น ความพร้อมเรื่องเวลา เพราะการทำวิจัยต้องใช้เวลาและความทุ่มเทในการดำเนินการ นักวิจัยควรพิจารณาว่าตนเองมีเวลาที่เพียงพอสำหรับการทำวิจัยหรือไม่ รวมถึงความพร้อมในการแสวงหาความรู้ ความพร้อมในการไปลุยงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการรู้ใจตัวเอง

## 2.2 รู้ความสามารถตัวเอง

การรู้ความสามารถตัวเองนั้นประกอบไปด้วยการรู้ถึงความสามารถของตัวเองในเรื่องต่าง ๆ กล่าวคือ

- ความสามารถในหัวข้อที่จะทำวิจัย : ในเรื่องความสามารถของตัวเองในการทำวิจัย นอกเหนือจากจะพูดในเรื่องของความสามารถทั่ว ๆ ไปของตัวเองแล้ว เวลาเราทำวิจัยที่สำคัญเลยก็คือความสามารถในหัวข้อที่ตัวเองจะทำ เวลาเราจะทำวิจัยให้เราเลือกเรื่องที่เราถนัดเราจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นพอสมควรแก่เหตุ ไม่ใช่ที่เราเริ่มต้นจากหัวข้อที่อยู่ในกระแสสังคมหรือหัวข้อที่เจ้าของทุนสนใจแต่เราไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะทำเลย ฉะนั้น เราจะต้องมีความสามารถในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยพอสมควรแก่เหตุ ในช่วงที่เราจะเตรียมการ เวลาที่เรายื่นขอทุนวิจัยจะต้องมีการทบทวนวรรณกรรมโดยการไปอ่านหรือไปสรุปบทความมาเยอะ ๆ เกี่ยวกับเนื้อหา หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย

- ความสามารถในการทำวิจัย : นอกจากการแสวงหาความสามารถในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เราทำวิจัยแล้ว ความสามารถในเรื่องของการทำวิจัยก็เป็นเรื่องใหญ่ เพราะการทำวิจัยถ้าไม่รู้ระเบียบวิธีวิจัยก็จะตม้ตาย ก็จะเหนื่อย ดังนั้น หากไม่มีความสามารถในการทำวิจัยก็ต้องแสวงหาความสามารถในเรื่องการทำวิจัยเพิ่มเติม

ความสามารถทั้งสองข้อนี้ต้องควบคู่กันไป ทั้งรู้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย รู้กฎหมายที่เราจะไปทำ และต้องรู้ระเบียบวิธีวิจัย แต่อย่างไรก็ตาม บางกรณีที่เราอาจมีข้อจำกัดด้านความสามารถ

จริง ๆ เช่น กรณีโครงการวิจัยร่วมระหว่างนิสิตศาสตร์กับเศรษฐศาสตร์ซึ่งเราไม่มีความสามารถด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการคำนวณ เราก็ต้องดูความสามารถของตัวเองว่าเรามีขีดจำกัดความสามารถประมาณไหน ซึ่งการแก้ปัญหาที่นั่น การจะไปอบรมหรือไปเรียนเศรษฐศาสตร์ใหม่ก็คงยาก เราก็สามารถแก้ปัญหาโดยการไปเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือร่วมทีมกับเขาก็คงสะดวกกว่า ซึ่งจะทำให้ขอบเขตของโครงการวิจัยที่เราทำได้ขยายมากขึ้น ก็จะเปิดโอกาสให้เราเพิ่มขึ้น

นอกจากความสามารถทั้งสองข้อข้างต้นแล้ว ความสามารถในการบริหารจัดการเวลาก็เป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากหลาย ๆ คนมีปัญหาเพราะไม่สามารถบริหารเวลา ซึ่งความสามารถในการบริหารเวลาเป็นปัจจัยสำคัญในการทำวิจัย ถ้าเราไม่สามารถบริหารเวลาได้เราจะไม่สามารถทำงานวิจัยได้ภายในเวลาที่กำหนด เราเขียนไว้ในตัวเค้าโครงแล้วว่าเดือนไหนจะทำอะไรอย่างไร เราต้องบริหารเวลาให้เป็นไปตามนั้น เรื่องกำหนดเวลาเราจะต้องทำให้ได้ตามกำหนดเวลา ตรงนี้จะทำให้เป็นปัญหากับนักวิจัยเองไม่สามารถทำส่งให้เสร็จตามกำหนดระยะเวลา

### **3. รู้บริบทและปัจจัยแวดล้อมของกฎหมาย**

การรู้บริบทและปัจจัยแวดล้อมของกฎหมายก็เป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็นเรื่องที่มาคู่กันกับการรู้เรื่องกฎหมายที่เราจะทำวิจัยและการรู้ระเบียบวิธีวิจัย คือ เวลาที่เราทำวิจัยอาจจะเคยชินกับการศึกษากฎหมายอย่างเดียว คือ กฎหมายเท่านั้น แต่สิ่งที่สำคัญในยุคนี้เราจะต้องรู้บริบทกฎหมาย ก็คือ บริบทและปัจจัยแวดล้อมของกฎหมาย อยากให้ผู้ทำวิจัยอย่าทิ้งตรงนี้เพราะมันจะเกี่ยวข้องกับเค้าโครงที่เราเสนอที่เราใส่ไว้ในหัวเรื่องวิจัยถ้าเราไม่ได้เขียนให้เกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นบริบทแวดล้อมกฎหมายทั้งหมดมันจะทำให้กฎหมาย มองไม่เห็นภาพ

#### **ประสบการณ์ตรงของ ศ.ดร.สุมาลี วงษ์วิฑิต**

สมัยที่อาจารย์ขอทุนจากสภาวิจัย อาจารย์ก็โดนบอกว่าเรามองแต่กฎหมายอย่างเดียวเราไม่ได้มองปัจจัยแวดล้อมอื่นประกอบเลย ทำให้งานของเรามันที่มันกลายเป็นกฎหมายเพียวมากเกินไป ซึ่งในงานวิจัยระดับชาติมันควรจะมองทั้งบริบทของสังคมแวดล้อมต่าง ๆ และประกอบทั้งหมดเข้ามาใส่ลงไปในตัวเค้าโครงงานวิจัยเราด้วย ไม่ต้องเยอะแต่ต้องมีให้เห็นเป็นองค์ประกอบของเนื้อหาด้านกฎหมาย

ฉะนั้น ก็คือจะต้องดูความสามารถวิธีการทำวิจัย ความสามารถเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และก็ความเกี่ยวข้องเรื่องบริบทอื่นๆ อยากให้มองทั้งสามประเด็นให้ครบ ไม่งั้นจะทำงานลำบาก

บริบทและปัจจัยแวดล้อมของกฎหมายเรื่องสำคัญในอนาคตอย่างมาก งานวิจัยเราจะต้องทำอะไรที่เป็นปัจจุบันกฎหมายไม่ปัจจุบันมันก็จะถูกมองว่าล้าสมัย ดังนั้น เราต้องทำให้เป็นปัจจุบันและอนาคตที่มีความเป็นไปได้อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ รู้เรื่องสถานการณ์และบริบทเป็นเรื่องความสามารถ เฉพาะตัวคือจะต้องอ่านฟังเยอะเยอะอ่านฟังเยอะเยอะว่าเวลานี้มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง ในสังคมบ้านเรา

ยกตัวอย่าง เรื่องที่นายก ออกมาแถลง เรื่องจ่ายเงินดิจิทัล การแจกเงินดิจิทัล เป็นเรื่องอนาคตอันใกล้และบริบทเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องค่อนข้างจะมาก อันนี้ถ้าเราตามสถานการณ์ที่มันเป็นข่าวกำลังดังมันจะทำให้เรื่องของเราน่าสนใจ ถ้าเกิดเราจะต้องไปแข่งกับคนอื่นด้วย การใส่ตรงนี้เข้าไปจะได้ประโยชน์มาก และถึงแม้เราจะตั้งหัวข้อที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับเรื่องที่ทันสมัย เช่น เรื่องของเรานั้นไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายเงินดิจิทัล เลย แต่ว่าเวลาเราเขียนเค้าโครงทำไป เราก็สามารถเอาเรื่องของสถานการณ์ปัจจุบันหรือในอนาคตที่ใกล้ที่จะเกิดขึ้นใส่เชื่อมโยงลงไปในเวลาที่เราพูดถึงความสำคัญของปัญหาได้ อันนี้ก็จะทำให้เจ้าของทุนมองว่าคนนี้เค้าทันสมัย เจ้าของทุนก็อาจจะสะดุดตาพอใจว่าเป็นผู้ทำวิจัยที่ใช้ได้ ดังนั้น การจะรู้สถานการณ์และบริบทได้ดีนั้นทางเดียวก็คือ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ต้องคอยตามข่าว อย่าเอาแต่ดูหนังสือกฎหมายเอาไว้สอนอย่างเดียว

อาจารย์สอนกฎหมาย เราสอนกฎหมายก็จริง แต่ในเวลาเราสอนก็จะแทรกตัวอย่างที่เป็นข่าวข้อเท็จจริงเข้าไปเป็นตัวอย่างในการสอนด้วย อะไรที่เชื่อมโยงกันเราก็แทรกเข้าไปให้น่าสนใจ ไม่ได้จะอ้างแต่กฎหมายอย่างเดียว การติดตามข่าวสารบ้านเมืองสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยเราลองหยิบมาใช้เพราะเวลาที่จะเขียนงานวิจัยที่จะให้ไปถูกใจของกรรมการตรวจพิจารณา สามารถเขียนได้ในทุกด้านแม้กระทั่งข่าวต่างประเทศก็หยิบมาเขียนได้ แต่ว่าต้องดึงมาให้เชื่อมโยงกับเรื่องของเรา เช่น เรา



ทำเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา เรื่องลิขสิทธิ์แล้วอยู่ ๆ เราไปเอาข่าวเรื่องสาวจีนที่ถูกปลักตกผาแต่มีแบบนี้เป็นคนละเรื่อง

**ทั้งนี้** จะต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการที่จะพิจารณาว่าบริบทนี้ควรจะดึงเข้ามาใส่ในงานวิจัยของเรามากน้อยแค่ไหน ซึ่งรู้สถานการณ์และบริบทมีสองเรื่องที่เราจะนำมาใช้ประโยชน์ได้ คือ หนึ่งเอามากำหนดหัวข้องานวิจัย กับสองเอามาแทรกอยู่ในความสำคัญของปัญหา เพื่อที่จะชี้้นำให้ผู้พิจารณาให้ทุนเราเขาเห็นว่า โจทย์วิจัยของเรานั้นมันน่าสนใจ และมีความสำคัญ เพราะว่าการเห็นเค้าโครงทุกคนจะต้องเขียนความสัมพันธ์ของปัญหานั้น ถ้าเราแทรกตรงนี้เข้าไปดึงให้มันเห็นว่าเชื่อมโยงตรงนี้ อันนี้สำคัญและจะเป็นประโยชน์ได้มาก

#### 4. รู้วิธีการเขียน CV (Curriculum Vitae)

อาจารย์เขียนงานวิจัย บางทีอาจมีปัญหาว່ว่าอาจจะนึกไม่ออกว่าตัวเองมีความสามารถอย่างไร จะเขียน CV ยังไงถึงจะเชื่อมโยงหัวข้องานวิจัยที่เรากำหนด ดังนั้น การเขียน CV จะต้องใส่ไปด้วยว่าเรามีความสามารถด้านอะไร ชำนาญเรื่องอะไรบ้างประมาณนี้ ซึ่งจะเป็นส่วนที่ทำให้เรามองเห็นตัวเองได้บ้าง เพราะการเขียน CV มีส่วนสำคัญที่จะทำให้เรามองเห็นตัวเองได้มากขึ้นว่าความสามารถของเรามีมากขนาดไหน ขณะที่ CV ของบางคนเขียนมาอาจจะต้องตัดทอนข้อความทิ้งเนื่องจากว่าเขียน CV มาแล้วใช้ไม่ได้ ซึ่งกรณีปัญหาที่เคยเจอคือนักวิจัยหน้าใหม่ ปกติการเขียน CV เขาอาจไม่มีประสบการณ์ เขาอาจจะสร้างประสบการณ์ได้โดยเป็นผู้เข้าร่วมงานวิจัยก่อน

การเขียน CV ของแต่ละโครงการ

CV แต่ละโครงการต้องเขียนให้ต่างกันเพราะเราจะต้องรู้จักเจ้าของทุน เราต้องรู้ว่าเจ้าของทุนต้องการอย่างไร ดังนั้น CV ของเราต้องทำให้เขาเห็นว่าอย่างน้อยเราเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น พอสมควรแก่เหตุ เช่น เราเคยสอนเรื่องนั้น เราเคยเป็นผู้ช่วยอาจารย์สอนเรื่องนั้น เป็นผู้ช่วยนักวิจัยเรื่องนั้น จะทำให้ไปสะดุดตากรรมการพิจารณาว่างานวิจัยของเราออกมาโอเค ให้ทุนได้ อย่างนี้เป็นต้น ดังนั้น ในการทำงานวิจัยแต่ละครั้งต้องปรับ CV ให้ตรงกับหัวข้อวิจัย โดยการใส่ CV เราจะต้องให้

ใกล้เคียงกับหัวข้อวิจัยมากที่สุดใกล้เคียงหรือตรงกับหัวข้อวิจัยที่เราจะขอทุนให้ได้มากที่สุดสิ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ

## 5. เทคนิคในการกำหนดหัวข้องานวิจัย อันนี้ (กรณีไม่มี TOR)

กรณีนี้ มีเทคนิคเยอะมาก ๆ เช่น ใครสอนวิชาอะไรอยู่ก็ควรที่จะเลือกอะไรที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เราสอนอยู่ในงานที่เราทำเราได้เปรียบเยอะมาก ๆ เพราะว่าเรามีทุนหน้าตัดอยู่ เช่น อาจารย์ธนะชาติ สอนเรื่องกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ อันนี้มีหัวข้อที่เกี่ยวข้องเยอะมาก ๆ ถ้าเขาไม่กำหนด TOR มา เพราะกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศกว้างสามารถทำให้เราเลือกได้เยอะมากโอกาสที่จะซ้ำกับใครก็น้อย การที่เราเลือกงานที่เราทำนอกจากได้เปรียบตรงที่เรามีเนื้อหา ข้อมูลที่เป็นทุนอยู่แล้ว เรามีข้อมูลอยู่แล้วเราจะมีมีความรู้เยอะพอสมควรเพราะว่าเราทำงานตรงนั้นอยู่ และประการสำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือความเป็นประโยชน์เวลาเราเขียนถึงประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับ ความเป็นประโยชน์ก็คือถ้าเราเลือกเรื่องงานที่เราทำแล้วใส่ตรงนี้ไปเสริมให้เห็นภาพได้เลย ผลงานวิจัยที่เราได้มันจะได้รับออกมาในลักษณะที่เป็นประโยชน์กับหน่วยงานของเราเพราะมันอยู่ในงานที่เราทำ เช่น ใครทำงานเป็นคนพิจารณาเรื่องวินัย ก็เกี่ยวข้องกับวินัย แล้วพอเราได้ผลงานวิจัยออกมาให้ผลงานวิจัยก็ไม่ใช่ได้ประโยชน์กับเฉพาะนักวิจัยแต่จะสร้างประโยชน์ให้กับหน่วยงาน

ดังนั้นครูบาอาจารย์ในคณะสอนวิชาไหน เลือกเรื่องที่อยู่ในวิชาที่เราสอนมันได้ประโยชน์เต็ม ๆ คือ ตัวเราตัวเราได้ประโยชน์ สองก็คือคณะได้ประโยชน์ เพราะว่างานของเราคณะจะนำไปเป็นฐานข้อมูลงานประกันคุณภาพ และเมื่ออาจารย์คนนี้เค้าสอนโดยมีฐานของงานวิจัยมาสอนด้วย ไม่ได้สอนแค่ตามตำรา มีฐานวิจัยมาช่วยสอนหนังสือด้วยก็ทำให้ดูดี แล้วแน่นอนที่สุดมันเป็นประโยชน์กับคณะ คณะก็มีชื่อเสียงเพราะว่าได้อาจารย์เก่งเก่ง ๆ สอน มหาวิทยาลัยก็มีชื่อเสียงตามไปด้วย เพราะฉะนั้น การที่เราเลือกเรื่องที่อยู่ในงานที่เราทำจะประโยชน์ที่สุด และที่สำคัญเราหาข้อมูลง่ายเรามีข้อมูลอยู่ในมือ การทำวิจัยหัวใจสำคัญมันคือข้อมูลถ้าเราไม่มีข้อมูลหรือหาข้อมูลที่เรามีข้อมูล

ข้อมูลง่าย ๆ และก็อยู่ในงานที่เราทำอยู่ก็จะสบายในการทำงานงานวิจัยตรงนี้จะเป็เทคนิคในการกำหนดหัวข้องานวิจัยเรื่องหนึ่ง

## 6. เทคนิคการกำหนดชื่อหัวข้อวิจัย

เรื่องการกำหนดชื่อหัวข้อ หรือการเลือกหัวข้อวิจัยมันสำคัญมากเพราะจะเป็นอะไรที่คนอ่านเห็นเป็นบรรทัดแรกเป็นคำแรกเป็นตัวแรกเปิดเข้ามาก็เห็นหัวข้อเพราะฉะนั้นตรงนี้เราจึงจะต้องสร้างเสน่ห์ของการกำหนดหัวข้อวิจัย

### (1). กำหนดให้สั้น กระชับ และชัดเจน

หัวข้อวิจัยควรจะกำหนดให้สั้นที่สุด กระชับที่สุด มีค่าสำคัญที่เป็นจุดเด่นอยู่ในหัวข้อเราไม่ใช่เป็นคำ และไม่นิยมให้ตั้งหัวข้อวิจัยเป็นรูปประโยคคำถาม แต่ในบางทีก็ให้สามารถตั้งหัวข้อวิจัยเป็นประคำถามได้ อันนี้ก็ต้องไปดูผู้ให้ทุนว่าเค้ากำหนดกฎกติกาไว้ว่าอย่างไร ซึ่งจริง ๆ แล้วหลาย ๆ ประเทศเค้าเริ่มกำหนดหัวข้อวิจัยเป็นประโยคคำถามกันแล้วเพราะว่าเค้าบอกว่ามันสร้างความน่าสนใจได้ดีกว่า ก็แปลว่าเค้าเอาโจทย์วิจัย มาตั้งเป็นหัวข้อวิจัย ซึ่งก็ต้องไปดูผู้ให้ทุนอีก เท่าที่ดูส่วนใหญ่ไม่เห็นที่เค้าจะยอมให้ใช้หัวข้อวิจัยเป็นประโยคคำถาม

เพราะฉะนั้น เวลาเรากำหนดหัวข้อวิจัยก็ต้องทำให้เป็นวลี ไม่เป็นรูปประโยคเวลากำหนดจะเกิดความกระชับกระชัดเจนอ่านหนเดียวรู้เลยทันทีว่าเราทำเรื่องไหน ไม่ใช่เขียนไปแล้วคนอ่านก็สับสนหัวข้อวิจัยนี้ถ้าใครอ่านแล้วสับสนตกลงคุณทำเรื่องไรกันแน่อันนี้คือตายตั้งแต่ต้น จึงต้องให้เป็นรูปของกลุ่คำที่ทำให้คนอ่านไม่สับสนว่าเราทำเรื่องอะไรกันแน่

### (2) โฟกัสที่ประเด็นสำคัญ

การกำหนดหัวข้อวิจัยควรมีโฟกัสที่ชัดเจนในประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยที่เราควรจะต้องลองคิดก่อนว่าเราจะโฟกัสที่เราต้องการอยากรู้ปัญหาเชิงเปรียบเทียบ รู้มาตรการ รู้ผลกระทบ หรือแนวทางในการพัฒนากฎหมาย พยายามหาจุดของการตัดสินใจว่าเราจะกำหนดหัวข้อในทางใด ก็จะ

ทำให้เห็นว่าเรามีโฟกัสของการหาข้อค้นพบ โฟกัสของการที่เราจะไปวิเคราะห์ข้อมูลว่าเราต้องการจะ  
อยากได้อะไร เช่น อยากจะพัฒนากฎหมาย อยากจะเปรียบเทียบกฎหมาย หรือเปรียบเทียบปัญหา  
ของกฎหมาย เปรียบเทียบผลกระทบของกฎหมายอะไรทำนองนี้ มันทำให้งานของเรามีคุณค่า  
มากกว่าที่เราจะตั้งโดด ๆ ขึ้นมาว่าละเมิดหรือกฎหมายละเมิดเฉย ๆ มันทำให้ดูแล้วมีคุณค่าก็เป็นอีก  
เรื่องหนึ่งที่เทคนิคของการกำหนดหัวข้อวิจัย ไม่ใช่คนอ่านหัวข้อวิจัยแล้วคิดว่ากำลังอ่านตำราอยู่ เค้าก็  
จะไม่ศรัทธา

### (3) ความทันสมัยและความน่าสนใจ

ถ้าอยากจะทำให้หัวข้อวิจัยมีความโดดเด่นมันก็ต้องจะหาประเด็นสำคัญที่ทันสมัยให้มาปรากฏใน  
หัวข้อเราได้แล้ว

#### คำแนะนำจาก ศ.ดร.สุมาลี วงษ์วิจิต

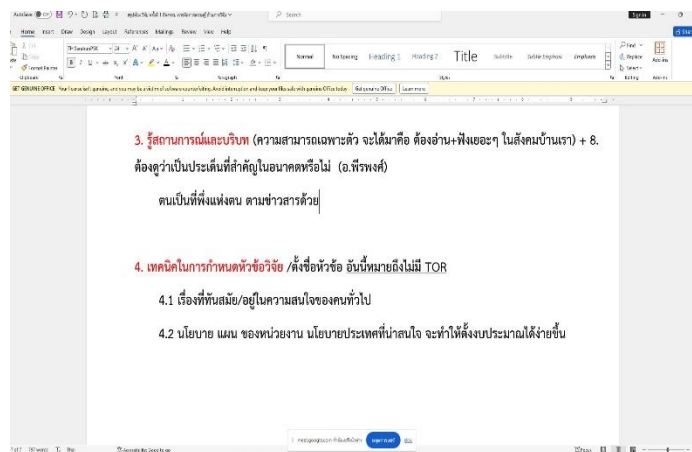
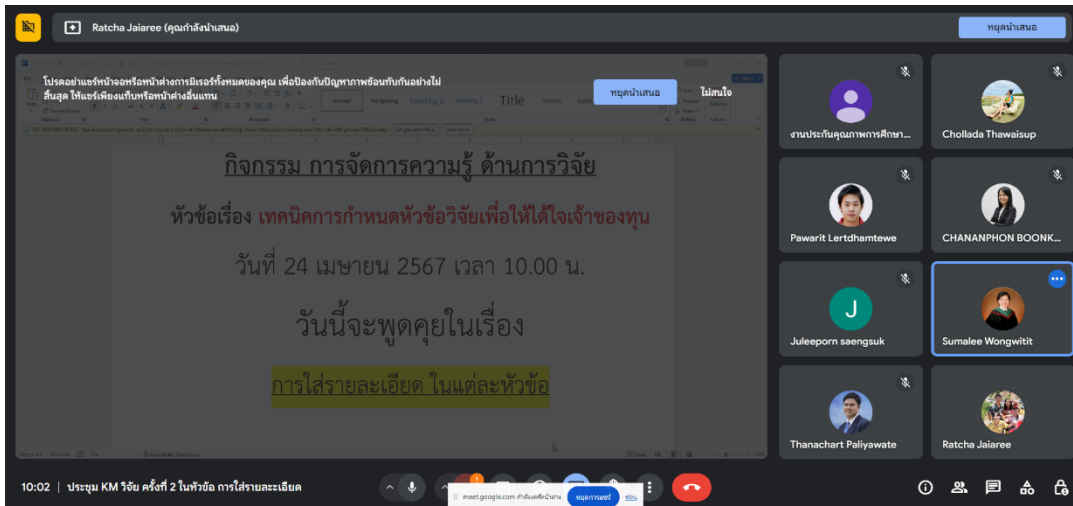
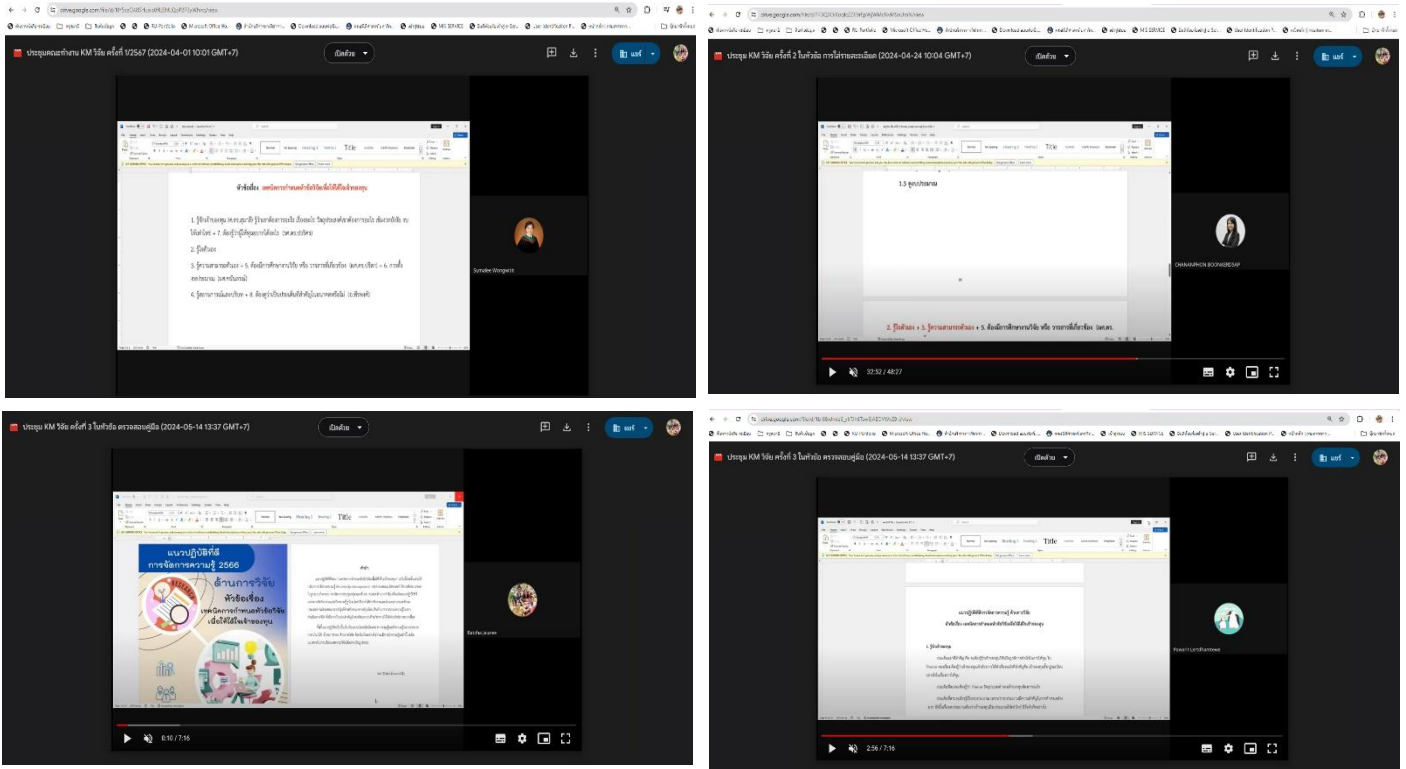
เคยมีนักวิจัยมือใหม่มาปรึกษาอาจารย์ คิดหัวข้อมาโอเคสวยคิดจะทำเรื่องนั้นเรื่องนี้ มันจะ  
เขียนหัวข้ออย่างไร จริง ๆ ในใจตัวเองสวยอยู่แล้ว แต่เขียนออกมาเป็นหัวข้อที่สวยไม่ได้ คือ ไม่รู้จะ  
เขียนยังไงให้มันพอดีเป๊ะ กรณีนี้อาจจะต้องใช้ทักษะสักนิดนึง สำหรับมือใหม่อาจจะยากนิดหนึ่ง แต่  
สำหรับคนที่ทำวิจัยมาแล้วซัก 3 เล่มขึ้นไป คิดว่าเรื่องกำหนดหัวข้อวิจัยน่าจะง่ายขึ้น ดังนั้นวิธีการที่ดี  
ที่สุดสำหรับนักวิจัยมือใหม่ก็คือการพูดคุยกับรุ่นพี่ที่คะ พูดคุยกับรุ่นพี่ที่เคยทำวิจัยมาแล้วอย่างน้อยสาม  
3 เล่ม ไปคุยกับเขาเลยว่าอยากจะทำเรื่องนี้ แต่ไม่รู้จะเขียนยังไงรุ่นพี่ที่เป็นมืออาชีพฟัง แล้วจะรู้เลย  
ว่าจะต้องเขียนอย่างไร อยากรู้เรื่องอะไร เพราะฉะนั้นอย่าเขียนเองถ้าเรามีมือใหม่ปรึกษาจะปรึกษาได้  
ทุกคนเลยคนที่เป็่นนักวิจัยในคณะเราปรึกษาให้หมดเลย

อาจารย์สุมาลีเองก็ยินดีที่จะให้คำปรึกษา ฝากบอกน้อง KM ถ้าเกิดว่าถ้าจะตั้งหัวข้อให้แจ้ง ๆ  
ให้มันหนีความซ้ำ ให้มาคุยกับอาจารย์สุมาลี อาจารย์ช่วยปรับให้ได้ เพียงแต่เราต้องรู้ตัวเราเองว่า  
เรามีความสามารถในเรื่องนั้นอย่างไร มีความสามารถในการเล่าได้หรือไม่ว่าเราต้องการจะทำอะไรกัน  
แน่ ไม่ใช่เราเองก็ยั้งง ๆ อยู่ว่าจะทำเรื่องอะไร คนจะให้คำแนะนำก็พาไปไม่เป็นว่าจะแนะนำเรื่อง  
อะไร

การทำวิจัยจะมีงานวิจัยอีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการลงพื้นที่ การทำวิจัยอาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับกฎหมายร้อยเปอร์เซ็นต์ เราอาจจะมีผู้เชี่ยวชาญ เช่น ผู้เชี่ยวชาญพื้นที่ ผู้เชี่ยวชาญศาสตร์อื่น เข้ามาร่วมก็ได้ กรณีที่เราอยากทำวิจัยที่ชนิดที่ต้องลงพื้นที่ ศึกษาพื้นที่ ๆ หนึ่ง เช่น ทำวิจัยในพื้นที่อำเภอเชียงของ เป็นวิจัยกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับน้ำ ก็จะหาคนที่รู้จักพื้นที่อำเภอเชียงของ รู้ประเด็นปัญหาน้ำจริง เข้ามาร่วมจริง แต่เขาอาจจะไม่รู้เรื่องกฎหมาย แต่ว่าเขาอาจจะรู้เรื่องอื่น ๆ ที่ช่วยเราได้ ก็เป็นองค์ประกอบที่ทำให้งานวิจัยเราที่มเราก็จะแข็งแรง เวลาขอทุนงานวิจัยเราก็มีโอกาสได้สูง

นอกจากนี้ ในเรื่องของการเขียนผลของการศึกษา เวลาเราเขียนจะต้องตอบโจทย์แก้ไขปัญหา หรือเอาไปใช้ในอนาคต หรือเอาไปใช้ประโยชน์ ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ หรือว่าเอาไปใช้ได้จริงก็จะทำให้ถูกใจเจ้าของทุนมากขึ้น

# ภาพการจัดกิจกรรมการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี ในกิจกรรมครั้งที่ 1-3 (จัดรูปแบบออนไลน์)





# ภาพการจัดกิจกรรม แบ่งปันความรู้สู่น้องครั้งที่ 4-5

